

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-30
Besvaras senast
2024-10-09 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:94 Säkerhetssituationen i Nordostasien

Säkerhetssituationen i Nordostasien har under de senaste åren blivit alltmer instabil, och en ny global maktbalans håller på att växa fram. Samtidigt har ett allt närmare samarbete mellan Kina, Ryssland och Nordkorea bidragit till att utmana den internationella ordning som USA och dess allierade har dominerat sedan andra världskriget. Genom att stärka sina relationer, särskilt när det gäller militärt och ekonomiskt samarbete, har dessa tre länder skapat en ny geopolitisk dynamik som förändrar förutsättningarna för säkerheten i regionen.

Konflikten i Ukraina och utvecklingen i Mellanöstern har ytterligare skärpt motsättningarna mellan Ryssland och västvärlden, vilket har lett till ett närmare samarbete mellan Ryssland och Kina. Deras gemensamma mål tycks vara att etablera en multipolär världsordning som kan utmana USA:s ledande roll på den globala arenan. Genom att aktivt stödja varandra på flera nivåer – ekonomiskt, militärt och diplomatiskt – har de effektivt underminerat USA:s och dess allierades försök att behålla sin dominans. Nordkorea har blivit en viktig aktör i denna nya konstellation, vilket gör det svårare för omvärlden att genomföra sanktioner eller påverka landets kärnvapenambitioner.

Parallellt med detta har USA, Japan och Sydkorea intensifierat sitt säkerhetssamarbete som svar på det ökade hotet från denna nya allians. De har fördjupat sin militära integration, däribland genom gemensamma vapenutvecklingsprogram och förstärkta försvarsarrangemang. Detta speglar den ökade polariseringen i regionen, där länderna nu positionerar sig på motsatta sidor av en växande klyfta mellan demokratiska och auktoritära block.

Den koreanska halvön står i centrum för denna utveckling och utgör en av de mest utsatta punkterna för potentiell konflikt. Genom sitt allt närmare samarbete med Ryssland och Kina har Nordkorea kunnat stärka sin position och försvåra internationella ansträngningar att bromsa landets kärnvapenutveckling. Kina och Ryssland har underminerat FN:s sanktioner genom att avstå från att stödja dem och i stället fördjupat sitt ekonomiska samarbete med Nordkorea, vilket har gett Pyongyang både ekonomiska och strategiska fördelar som det tidigare saknade.

För Sveriges del har vi en lång tradition av att engagera oss i fredsprocesser och nedrustningsarbete, särskilt på den koreanska halvön. Sverige har under lång tid haft en ambassad i Pyongyang och spelat en viktig roll som förmedlare mellan

olika parter i regionen. Vår historiska roll som fredsmäklare och vår oberoende ställning under kalla kriget, där vi ofta kritiserade båda supermakterna och talade för små länders rättigheter, har gett oss en unik position. Denna tradition är värdefull att upprätthålla, och vi socialdemokrater anser att Sverige, även som NATO-medlem, bör fortsätta att spela en aktiv roll i att medla och främja dialog för att bidra till en fredlig lösning i regionen.

Men samtidigt som Sveriges NATO-medlemskap innebär ett fördjupat samarbete med västvärlden, står vi inför utmaningen att upprätthålla en balans mellan vårt engagemang för internationell säkerhet och vårt historiska fokus på diplomati och konfliktlösning. Det är en balansgång som kräver noggrant övervägande för att säkerställa att vi fortfarande kan spela en aktiv och konstruktiv roll i konfliktområden där spänningarna är som störst.

Det är också avgörande att påpeka att det inte bara är säkerhetsfrågor och kärnvapen som präglar den nuvarande utvecklingen i Nordostasien, utan även en kamp om demokratiska värden. Sydkorea och Japan, som är två starka demokratier, står nu inför allt större utmaningar från auktoritära regimer i regionen. Nordkoreas grymma förtryck av sin befolkning fortsätter, och landet har lyckats stärka sin ställning både militärt och ekonomiskt genom sina allianser med Ryssland och Kina. Detta förändrar inte bara den militära balansen i regionen, utan även den politiska och ideologiska.

Ryssland och Kina har alltmer framställt sig som alternativ till den västleda demokratin och det internationella rättssystemet. Denna ideologiska och politiska utmaning får långtgående konsekvenser för framtiden för demokrati och mänskliga rättigheter i regionen. Samtidigt har Sydkorea och Japan, som tidigare har varit starka förespråkare för demokratin i Nordostasien, fått se sina ansträngningar försvagas av det ökade trycket från sina auktoritära grannar. Nordkoreas stärkta position, i kombination med landets självsäkra motstånd mot västvärlden, gör det allt svårare att föra meningsfulla samtal om nedrustning eller mänskliga rättigheter.

Med detta i åtanke anser vi att Sverige har en viktig roll att spela, även i dagens förändrade geopolitiska landskap. Sverige måste noga överväga hur vi kan bidra till att främja fred och stabilitet i Nordostasien och samtidigt stå upp för demokratiska värden och mänskliga rättigheter. Frågan om hur vi ska navigera i denna komplexa region blir central för vårt framtida engagemang och vår internationella roll.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

På vilket sätt avser ministern att agera för att Sverige ska kunna bidra till en positiv utveckling både vad gäller fred och säkerhet och demokratisk utveckling i regionen?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann